

Motion till riksdagen 2005/06:K269

av **Göran Lenmarker m.fl. (m)**

Konstitutionella frågor

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut.....	2
3	Inledning	2
4	Grundlagen som demokratins försvar	3
4.1	Lika skydd för samtliga fri- och rättigheter.....	3
4.2	Ett förstärkt minoritetsskydd.....	4
4.3	Negativ föreningsfrihet	4
4.4	Europakonventionens betydelse	4
5	Fördelning av offentlig makt och uppgifter.....	5
5.1	Statens uppgifter.....	5
5.2	Kommunernas uppgifter.....	5
5.3	Ämbetsverkens uppgifter	6
6	Människors deltagande i demokratin	7
6.1	Personval.....	7
6.2	Skilda valdagar.....	7
6.3	Antalet riksdagsledamöter.....	7
7	Regeringsbildningen	8
8	En förstärkt rättsstat	9
8.1	Lagprövningen	9
8.2	Författningsdomstol	10
8.3	Domstolarnas konstitutionella ställning	10

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lika skydd för samtliga fri- och rättigheter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett förstärkt minoritetsskydd.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om negativ föreningsfrihet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Europakonventionens betydelse.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fördelning av offentlig makt och uppgifter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om människors deltagande i demokratin.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regeringsbildningen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förstärkt rättsstat.

3 Inledning

Författningen är av grundläggande betydelse för den moderna civilisationen och för den enskilda människans frihet. I författningen anges de grundläggande spelreglerna för den demokratiska processen. Här anges hur den enskildes rättigheter skall säkras, på vilket sätt beslut om de gemensamma angelägenheterna skall fattas, samt vilka huvuduppgifter de offentliga organen har.

Det är i grundlagen som den enskildes rätt säkras mot den offentliga makten. I den avvägningen vill vi stärka den enskilde genom att skapa en tydligare begränsning och kontroll av den offentliga maktens utövning.

Den nuvarande författningens tillkomst markerade snarare slutet på en politisk epok än början på en ny. Medlemskapet i EU har förändrat Sveriges förhållande till omvärlden, och vårt rättssystem existerar inte längre isolerat. Sveriges författning behöver således förnyas. Vi välkomnar den parlamentariska utredningen med uppgift att se över författningen.

Denna motion skall inte föregripa den pågående författningsutredningen, men ge en sammanhållen bild av moderat författningspolitik. Vi utgår från tre huvudsatser vilkas syfte är att skapa tydliga spelregler för demokratin och väl definierade rättigheter för den enskilda människan. Dessa tre huvudsatser är också våra grundläggande krav för en frihetlig författning och en modern konstitutionell politik.

För det första skall gränsen för den offentliga makten vara tydlig och den enskilda människans rättigheter förstärkas.

För det andra skall maktindelningen tydliggöras, genom en stärkt roll för riksdagen; självständiga och oberoende domstolar; självständiga kommuner; fristående ämbetsverk samt en självständig Riksdagsrevision och Riksbank.

För det tredje skall demokratin vitaliseras genom nya regler för val och regeringsbildning.

4 Grundlagen som demokratins försvar

4.1 Lika skydd för samtliga fri- och rättigheter

Vår liberala demokratisyn utgår från att begreppet demokrati inte bara är en beslutsform, utan också innebär att de beslut som fattas beaktar den enskildes frihet, rätt och ansvar i förhållande till statsmakten. Därför är det centralt att den enskildes grundläggande fri- och rättigheter anges klart och tydligt i grundlagen och att dessa rättigheter skyddas.

Skydd för medborgarna mot makten har funnits i svensk lag sedan 1300-talet. 1809 års regeringsform innehöll en sammanhållen bestämmelse vari fastslogs vissa rättsstatliga och för individen väsentliga principer: Inga ingrepp i den enskildes personliga frihet, välfärd och egendom utan laga rannsakan och dom; skydd mot husrannsakan; garanti för laga domstol samt religionsfrihet. I bestämmelsen nämndes dock inte vare sig yttrandefriheten, mötesfriheten eller föreningsfriheten. Utvecklingen i Europa under 1900-talet aktualiserade emellertid frågan om ett starkare skydd för medborgerliga fri- och rättigheter, vilket resulterade i dagens rättighetskatalog i grundlagen.

Fri- och rättigheterna skall ha rättsverkningar, vilket innebär att de måste vara tydliga och kunna åberopas i domstol. Här skiljer sig de grundlagsfästa fri- och rättigheterna från sociala rättighetskrav, som ibland förekommer i författningssammanhang. Dessa två företeelser bör hållas åtskilda.

I dag åtnjuter inte alla fri- och rättigheter i regeringsformen samma typ av skydd mot rättighetsbegränsande lagstiftning. Till exempel är skyddet för äganderätten svagare än skyddet för andra grundläggande fri- och rättigheter, såsom yttrande-, mötes- och informationsfrihet. Vi vill verka för att alla grundlagsfästa fri- och rättigheter skall tillmätas samma skydd.

Rätten att äga är det fria samhällets grundval. Utan enskild äganderätt kan inte ett fritt och demokratiskt samhälle existera. Det är den entydiga slutsatsen från Central- och Östeuropas frigörelse. Ägandet möjliggör den frihet från staten som är nödvändig i ett demokratiskt samhälle. Eget ägande lägger grunden till ett livsbygge och skapar frihet, trygghet och ansvar. Förutom att åtnjuta ett utökat skydd bör äganderätten också anpassas till samhällsutvecklingen. I dag omfattas inte immateriella rättigheter av grundlagsskyddet, vilket är orimligt i ljuset av den tekniska utvecklingen. Även idéer kan ägas, vilket bör framgå av författningen.

Fel! Okänt namn på

4.2 Ett förstärkt minoritetsskydd

Eftersom demokratin ger majoriteten möjligheten att utöva tvång måste den också visa respekt och ödmjukhet mot dem som är färre. En ökad hänsyn måste därför tas till minoriteters legitima intressen.

Vi vill stärka minoritetsskyddet vid beslut om lagstiftning som innebär inskränkningar i de medborgerliga fri- och rättigheterna, genom att en sjättedel av riksdagens ledamöter alltid skall kunna tvinga fram ett års uppskov med beslut, för att ge tillräcklig tid för debatt, eftertanke och övervägande.

4.3 Negativ föreningsfrihet

Rätten att tillhöra en förening måste kombineras med rätten att stå utanför. Ingen skall behöva vara tvingad till tillhörighet i en organisation och ingen skall få utöva otillbörlig påtryckning för att förhindra någon att stå utanför eller att utträda ur en förening.

Arbetsdomstolen har vid flera tillfällen klargjort att en medlem i en facklig organisation har rätt att lämna organisationen på egen begäran. Europadomstolen har också tolkat Europakonventionen så att den negativa föreningsfriheten är skyddad på svensk arbetsmarknad. Trots detta förekommer det fortfarande att fackliga organisationer nekar eller obstruerar medlemmar att utträda, eller försvårar för arbetssökande vid en arbetsplats som tillhör en annan förening än den gängse, eller helt står utanför. Vissa extrema sekter försöker likaledes hindra medlemmar från att utträda. Rätten att stå utanför en förening måste ständigt försvaras.

Regeringsformen bör ge ett lika starkt skydd i detta avseende som den ger för rätten till tillhörighet.

4.4 Europakonventionens betydelse

Sverige har vid ett antal tillfällen fällts i Europadomstolen för brott mot Europakonventionen. Domarna har gällt främst systemet med skattetillägg men också långvariga byggnadsförbud. Domstolen har pekat på ett antal brister i svenska medborgares rättssäkerhet mot staten. Det svenska skattetillägget är att anse som ett straff, inte en administrativ avgift, och måste därför omges med de rättssäkerhetsgarantier som följer av detta. Rätten att få sitt straff prövat i domstol inom rimlig tid är ett sådant krav. Det svenska systemet med väntetider i upp till tio år är orimligt.

Det är otillständigt att ett land som berömmar sig av att vara en rättsstat faller på grundläggande rättssäkerhetskrav, såsom de anges i Europakonventionen. Konventionen måste fullt ut respekteras, endera genom att den upphöjs till grundlag eller genom att regeringsformens skyddsnivåer utvidgas till att omfatta även konventionen.

5 Fördelning av offentlig makt och uppgifter

5.1 Statens uppgifter

Syftet med maktindelning är att balansera makten och att öka möjligheterna till insyn, kontroll och ansvarskrävande. Genom maktindelning tydliggörs statens och kommunernas uppgifter. Maktindelningen bör ses som en princip snarare än som ett fixerat system. Oavsett vilken modell för maktindelning som används är huvudsaken att den stärker demokratins legitimitet och minskar rättsstatliga brister.

Den moderata synen på staten är att den skall vara stark, men begränsad. Vår utgångspunkt är att staten skall ha ansvar för de områden där människor enskilt eller i frivillig samverkan inte kan lösa de uppgifter som måste lösas. Ett exempel på detta är brottsbekämpningen. Men staten skall inte nödvändigtvis göra det som människor på frivillig väg kan sköta lika bra eller bättre.

Det finns ett antal offentliga ansvarsområden där vi anser att finansieringen skall vara det offentligas ansvar, men där enskilda människors frihet att skapa nytt, bilda alternativ och att välja själva skall vara stor. Hit hör skolan, sjukvården, äldreomsorgen och annan service till den enskilde. Staten skall garantera lika tillgång, men inte hindra förbättring och förnyelse i alternativa driftsformer.

5.2 Kommunernas uppgifter

Kommunalt självstyre är en del av maktindelningen. Kommunernas kompetens skall vara tydligt avgränsad och så långt det är möjligt fredad från statlig inblandning. På områden där lokala offentliga beslut eller skattefinansierade insatser är nödvändiga måste det råda en genuin kommunal självstyrelse, där kommunmedlemmarnas demokratiska val är styrande.

Självstyret ger med nödvändighet upphov till regionala skillnader. Dessa skillnader har lett till krav på utjämning av rättviseskäl, vilket föranlett det kommunala utjämningssystemet. Kommunernas beskattningsrätt är central för att självstyret skall vara reellt. Dagens system för inkomstutjämning mellan kommunerna gör dock att de negativa effekterna av höjda skatter vältras över på andra. Önskan att uppnå en jämnare fördelning av inkomster kommuner emellan innebär att kommunerna själva inte kan påverka sin ekonomiska situation och att god styrning och ansvar inte lönar sig. Detta underminerar det för maktindelningen så centrala kommunala självstyret.

Kommunernas uppgifter bör förtydligas för att garantera lika tillgång till och rättvis fördelning av det gemensamma, utan att hindra entreprenörskap och enskilt växande. I detta sammanhang vill vi poängtera att landstingen som politisk instans bör avvecklas. Det är vår uppfattning att Sverige inte behöver parallella system såsom i dag med primärkommuner och landstingskommuner. Kommuner kan vid behov samverka sinsemellan på frivillig basis.

Det är vår uppfattning att kommunal näringsverksamhet bör begränsas. Kommunala bolag skall inte konkurrera med eller tillåtas slå ut normal, privat

Fel! Okänt namn på

näringsverksamhet. Kommunala bolag bedrivs med skattepengar, vilket innebär ett risktagande för skattebetalarna och medför naturligen att försiktighet bör iakttas. Ytterligare ett allvarligt problem med kommunala bolag är att dessa i praktiken inte kan granskas genom laglighetsprövning, på grund av skyddet för företagshemligheter. För att öka öppenheten och insynen för medborgare, politiker och medier skall kommunal verksamhet bedrivas i förvaltningsform, inte i bolagsform. Bolagsformen skall endast accepteras som en övergångsform inför en privatisering.

Det är direkt odemokratiskt att undandra kommunägd verksamhet från kommunala beslut. Framför allt har detta gällt kommunala fastighetsbolag.

Enligt vår uppfattning har kommunrevisionen stor betydelse som kontrollinstrument. Vi anser att revisionen skulle kunna utformas med den nya statliga revisionen som förebild.

5.3 Ämbetsverkens uppgifter

Det finns ett antal myndigheter vilkas främsta uppgift är att bedriva opinionsbildning. Den opinionsbildande rollen bör enligt vår mening fyllas av folkvalda politiker, fristående föreningar och organisationer i det civila samhället. Antalet myndigheter och myndigheternas uppgifter bör utredas i syfte att renodla desamma.

Självständiga ämbetsverk är en metod för att uppnå en reell maktindelning. Detta förutsätter att myndigheter inte inrättas godtyckligt, utan att varje myndighets identitet och särprägel kan motiveras. Myndigheternas uppdrag bestäms av riksdagen, men det är myndigheterna själva som väljer medlen för att fullgöra uppdraget. Härvid skall myndigheterna vara självständiga.

Förvaltningsmyndigheters självständighet skall dock inte ställas i motsats till regeringens ansvar för de verk som lyder under det egna departementet. Alltför ofta hänvisar statsråd till myndigheters självständighet i syfte att undkomma obehagliga frågor om misslyckanden eller missförhållanden. Ingen myndighet, riksdagen eller kommunalt beslutande organ får ingripa i myndighetsutövning mot enskild eller mot kommun, eller i tillämpning av lag. Regeringen skall däremot svara för hur förvaltningsmyndigheterna efterlever sina uppgifter och hur det berörda samhällsområdet sköts. Detta är de skyldiga de medborgare de företräder.

Kravet på saklighet vid statliga tjänstetillsättningar syftar till att upprätthålla medborgarnas tilltro till den offentliga förvaltningen och att garantera dess oberoende gentemot staten. För att motverka den negativa utvecklingen av utnämningssystemet som Socialdemokraterna bidragit till bör regeringens utnämningssmakt reformeras. Genomlysningen vid tillsättningen av myndighets- och verkschefer bör ökas, t.ex. genom att kandidater frågas ut inför berört riksdagsutskott.

6 Människors deltagande i demokratin

6.1 Personval

Demokrati betyder folkstyre. Det politiska förtroendemanskapet är förpliktande. Att bli vald till en politisk församling innebär en skyldighet att företräda enskilda människor på områden där de själva inte kan fatta de nödvändiga besluten. Om politikens makt byggs ut och blir mer byråkratisk och teknokratisk tunnans politikers förhållande till sina uppdragsgivare ut. Det är en farlig utveckling när det folkliga engagemanget sviktar.

En förstärkning av den lokala politiken är ett sätt att uppnå detta, liksom olika former av personval. Tanken bakom personvalsinslaget är att väljarna i större utsträckning än tidigare skall kunna påverka sitt val bland kandidaterna i samma parti.

Vi anser att det är angeläget att pröva hur en förstärkning av personvalsinslaget kan ske, så att företrädarna får ett klart och tydligt samband med sina väljare.

Ett ökat personvalsinslag och ansvar gentemot den egna valkretsen skall förenas med ett proportionerligt valsysteem. Proportionaliteten får dock inte i sig leda till svaga regeringar, svåröverskådliga ansvarsförhållanden eller ett oproportionerligt inflytande för små partier. Hur valsystemet utformas är viktigt för att på samma gång ge ett tydligt personvalsinslag, tydliga ansvarsförhållanden och möjligheter för väljarna att genom sitt utslag få regeringskiften till stånd.

6.2 Skilda valdagar

Ett sätt att öka möjligheterna till ansvarsutkrävande är att ha skilda valdagar för riksdags- och kommunalval. Med skilda valdagar skulle viktiga kommunala frågeställningar få samma möjligheter som rikspolitiken att tydliggöras och debatteras. Kommunalvalen skulle bli mer genuina, i stället för att reduceras till opinionsyttringar för eller emot sittande regering om kommunerna individuellt bestämde sin valdag inom ramen för grundlagens krav. Möjligheten att hålla extra val skulle vitalisera den kommunala demokratin och stärka kommunernas självständighet.

6.3 Antalet riksdagsledamöter

Sverige har tillsammans med de övriga nordiska länderna en av de mest parlamentarisktåta folkrepresentationerna i världen. Skälen till detta kan sökas i vår historia, där de många riksdagsledamöterna sågs som de stora, väl förankrade partiernas yttersta förgreningar. Beslut var tänkta att föregås av genomgripande folklig förankring genom ledamöternas försorg. Dagens ledamotsantal härstammar från införandet av enkammarriksdagen och är fortfarande relativt högt.

Fel! Okänt namn på

Förutsättningarna för politiskt arbete har förändrats sedan 1971. Besluts-tempot är högre; mediernas roll har utvecklats och utvidgats; partiernas medlemsantal har sjunkit och medborgarnas syn på politikerna har förändrats. Effekterna av detta är att många av våra riksdagsledamöter har blivit mer okända för allmänheten och således förlorat en del av sin demokratiska förankring. Många väljare uppfattar att de inte längre har något verkligt inflytande över vilka beslut som fattas.

För att stärka demokratin och skapa ett reellt förtroendeband mellan politiker och väljare måste riksdagsledamöternas möjligheter att företräda sina väljare genom att aktivt delta i beslutsprocessen förbättras.

En minskning av antalet riksdagsledamöter till 249 skulle ställa högre krav på varje enskild ledamot. Politikerna skulle nödgas ha ett starkare helhetsgrepp om politiken. Det skulle vidare skapa större utrymme i medierna samt ge större möjligheter till ett aktivt deltagande i beslutsprocessen. En ledamot med ett aktivt ansvar för stora delar av politiken skulle röna större respekt hos sina väljare samt stimulera till tätare kontakter. På så sätt skulle den demokratiska processen påverkas i positiv riktning.

7 Regeringsbildningen

Bestämmelserna om regeringsbildning stadgar att talmannen, då regeringen avgått, skall kalla företrädare för varje partigrupp till samråd för att komma fram till ett förslag om en ny statsminister. Därefter avger talmannen sitt förslag till riksdagen, som inom fyra dagar utan utskottsberedning skall rösta om talmannens förslag. Mer än hälften av riksdagens ledamöter måste rösta för förslaget.

Omröstningsreglerna för val av statsminister är däremot konstruerade på samma sätt som vid yrkande om misstroendevotum. Detta motiveras med att regeringsbildning bör kunna fungera även i lägen där regeringen har ett svagt underlag i riksdagen men kan tolereras utan att stödjas uttryckligen.

En sittande regering behöver emellertid inte avgå efter ett val ens om valresultatet inneburit en betydande mandatförlust. Riksdagen kan i sådana fall fälla regeringen enkom genom en misstroendeförklaring.

De många turer som följde på 2002 års val aktualiserar frågan om inte reglerna för regeringsbildning borde ändras. Valresultatet innebar att ett oklart parlamentariskt läge uppstod. Trots detta valde den socialdemokratiska regeringen att sitta kvar utan riksdagens beslut. Detta agerande blottar en brist i regeringsformens reglering av förhållandet mellan riksdag och regering i regeringsbildningsprocessen.

De senaste valen har givit oklara majoriteter. Vissa riksdagspartier agerar både som opposition och regeringsparti, vilket skapar en svagare demokratisk process.

Att riksdagen efter ett allmänt val inte har möjlighet att pröva vem som skall ha ansvaret för regeringsmakten framstår som märkligt. Därför bör sit-

tande regering alltid avgå efter val. Det måste vara tydligt för väljarna vilket parlamentariskt underlag en regering har.

Det är rimligt att reglerna för regeringsbildning ändras på så sätt att det i ett oklart parlamentariskt läge är talmannen som får i uppdrag att utse den statsministerkandidat som har störst möjlighet att bilda en regering som tolereras av en riksdagsmajoritet. Frågan kan lösas på flera sätt. Ett alternativ är att regeringen upplöses automatiskt efter ett val. Ett annat alternativ är att omröstningsreglerna ändras så att regeringen måste ha ett aktivt stöd i parlamentet, vilket skulle tydliggöra det politiska ansvaret för regeringsmaktens utövning.

8 En förstärkt rättsstat

8.1 Lagprövningen

Domstolar och andra offentliga organ har en rätt och en skyldighet att pröva om lagar och normer som beslutas på olika nivåer står i överensstämmelse med grundlagens bestämmelser eller andra överordnade regler, t.ex. Europakonventionen. Skyddet består av att en domstol är skyldig att inte tillämpa en viss regel, om domstolen finner att den står i strid med en överordnad författning eller om den tillkommit genom ett åsidosättande av stadgad ordning. Om riksdag eller regering har beslutat om föreskriften, dvs. i majoriteten av fall som rör svensk lag, skall domstolen underlåta att tillämpa regeln endast om felet är uppenbart.

Denna ordning, det s.k. uppenbarhetsrequisitet vid lagprövning, har förlostat en del i betydelse sedan Sverige inträdde i Europeiska unionen. EG-rätten har företrädare framför svensk rätt utan att det finns något krav på uppenbar motstridighet. EG-rätten härleder en del av sina grundläggande principer ur Europakonventionen, vilken är inkorporerad i svensk lagstiftning. Konventionen skall därför beaktas både när EG:s institutioner fattar beslut om normer och när de enskilda medlemsstaterna inför nationella regler till följd av EG-direktiv.

På grund av EG-rättens konstruktion är det fullt möjligt för Europadomstolen och EG-domstolen att underkänna svenska föreskrifter beslutade av riksdag och regering, medan svenska domstolar endast kan underlåta att tillämpa dessa föreskrifter om det föreligger ett uppenbart fel. Detta är en märklig ordning som bör omprövas. Domstolarnas möjligheter att pröva lagars överenskommelse med grundlagen måste vara lika. Det är därför vår uppfattning att uppenbarhetsrequisitet bör avskaffas. Därigenom får den svenska grundlagen samma ställning som EG-rätten när det gäller tillämpning av svenska domslut.

Om uppenbarhetsrequisitet avskaffas och lagprövningsrätten därigenom förstärks uppstår frågan om vilken domstol som skall göra en sådan prövning. En lagprövningsfråga kan avgöras av en författningsdomstol, en särskilt ut-

Fel! Okänt namn på

sedd domstol inom det befintliga domstolsväsendet eller i den domstol där frågan uppkommer.

8.2 Författningsdomstol

Många skäl talar för inrättandet av en författningsdomstol. Genom Sveriges EU-medlemskap har svenska rättstillämpande myndigheter en normkontrollerande funktion av annan art än innan inträdet. Kontrollmakten är inte begränsad till att enbart avse lagar och författningar. Den omfattar också frågan om EG-rätten står i överensstämmelse med svensk grundlag.

Det kan med fog anföras att Sverige behöver en rättslig instans som med största möjliga auktoritet kan hävda svenska intressen. Det är inte nödvändigt att införa en ny domstol, utan uppgifter kan med fördel skötas av exempelvis Högsta domstolen, Regeringsrätten eller en sammansättning av ledamöter från dessa domstolar, utrustade med de funktioner som bör tillkomma en författningsdomstol.

8.3 Domstolarnas konstitutionella ställning

Domstolarna har en central roll i en demokratisk rättsstat. Deras oberoende och självständighet från regeringen är fundamentalt för rättskipningens legitimitet. Att den dömande och den lagstiftande makten är särskilda är också en viktig del i maktindelningen.

Domstolarnas uppgifter är inte begränsade till att medverka i arbetet med att uppfylla samhällets kriminalpolitiska mål. Domstolarnas viktigaste uppgift är att värna rättsstatens principer. För att kunna fullgöra denna uppgift har domstolarna fått en särställning i förhållande till andra myndigheter, vilket uttrycks i grundlagen. Detta innebär att domstolarna svarar för rättskipningen och att varken riksdagen, regeringen eller någon myndighet får bestämma hur en domstol skall döma eller tillämpa en rättsregel i det enskilda fallet. Rättskipningen skall alltså skötas av självständiga domare som skall vara oberoende av statsmakterna i sin rättstillämpande verksamhet.

Till skillnad från förvaltningsmyndigheterna, exempelvis polis- och åklagarmyndigheterna och Domstolsverket, lyder de enskilda domstolarna inte under regeringen. Det är dock regeringen som utnämner domare och som, genom Domstolsverket, fattar beslut om domstolarnas organisation och arbetsordningar. Även andra myndigheter kan besluta om bindande normer för domstolarna, genom delegation från regeringen. Regeringen har också genom budgeten ett betydande inflytande över domstolsväsendet.

Domstolsverket är inrättat av regeringen utan särskild lag. Genom Domstolsverket kan regeringen utöva ett betydande inflytande över domstolarna. För att skapa ett oavhängigt och oberoende domstolsväsende är det nödvändigt att den centrala domstolsadministrationen ses över, liksom Domstolsverkets roll i förhållande till domstolarna och till riksdag och regering. Införandet av en domstolsstyrelse av dansk modell, under riksdagen och med stöd i lag,

Fel! Okänt namn på

vore ett steg på vägen till en mer självständig domstolsorganisation och en ökad maktindelning. Domstolsväsendet skulle också kunna föras över från justitieutskottet till konstitutionsutskottet, för att tydligare markera domstolarnas konstitutionella särställning i förhållande till andra myndigheter.

Stockholm den 28 september 2005

Göran Lennmarker (m)

Henrik S Järrel (m)

Carl-Erik Skårman (m)

Henrik von Sydow (m)

Nils Fredrik Aurelius (m)

Cecilia Magnusson (m)